

2. F. F. 2. 3.
DISCURSUS PHILOSOPHICUS
De

COLUMBIS,

Quem
Suffragio Amplissimi Ordinis Philosophici
In Regio & illustri Aboënsium Athenæo,
SUB PRÆSIDIO

VIRI CELEBERRIMI

DN. M. PETRI HAHN,

Scient. Natur. Prof. Regii & Bibliothec.

PRO GRADU MAGISTERII,

placide Aëquorum Censuræ,

In Audit. Maximo ad d. 22. Novembris, A. 1694.

publice submittit

S. R. M. Alumnus

JOHANNES P. HELINUS

Wex: Smol.

ABOÆ, Impr. apud Jo. WALLIUM, Reg. Univ. Typogr.

SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS
SUMMÆ FIDEI VIRO,
IN CHRISTO PATRI
AC
DOMINO REVERENDISSIMO,

DN. SAMUELI
WIRÆNIO,

Sacro Sanct. Theol. Doctori
Famigeratissimo,

Inclutæ Diœces. Wexionensis EPISCOPO
Eminentissimo,

Rev. Consistorii Ecclesiastici ibid. PRÆSIDI
Celeberrimo,

Gymnasior. & Scholar. per Diœces. EPHORO
Gravissimo,

DOMINO, PATRONO ac PROMOTORI
meo summo & benignissimo,

VITAM ET QUÆVIS PROSPERA!

UT REVERENDISSIMÆ TUÆ DIGNITATI qualem-
que conatum hunc Academicum demisse repræ-
sentare non dubitem, facit in primis longe ce-
lebratissima illa ac prope divina benignitas,
quam in REVERENDISSIMA TUÆ DIGNITATE
non tenuioris modo fortis homines, in qui-
bus & ipse sum, summe venerantur & suspiciunt; sed & illu-
stiores, ut hujus Regni cives, sic omnes per universum pene
literatum orbem, plurimum admirantur & commendant. Sane
nemo est, qui non novit REVERENDISSIMAM TUAM DIGNITATEM
omnia sua studia, omnem operam, curam, industriam, cogitatio-
nem, mentem denique omnem in eo finxisse unice & locasse;
ut egenos Musarum alumnos propensissime erigat, foveat &
promoveat. Qua sola, & æternum laudanda bonitate & ego
omnium ultimus & humillimus, frerus, hoc quicquid sit,
sive officii, sive debiti devotissimi, ad REVERENDISSIMÆ TUÆ
DIGNITATIS pedes submisce depono. Id quod ut dignum habeat
REVERENDISSIMA TUÆ DIGNITAS quod sereno vultu animoque
benigno excipiat, est quod tanto devotior tantoque demissior ef-
flagito, quanto impensius REVERENDISSIMÆ TUÆ DIGNITATI me-
meaque studia commendatum iri humillima mente percipio.
De cætero vivat, vigeat & valeat REVERENDISSIMA TUÆ DIGNITAS,
Decus Patriæ, Lumen Ecclesiæ, mihi bonisque omnibus re-
fugium optimum certissimum! ita ex animo vovebo semper,
qui quoad vixero, cupio esse.

REVERENDISSIMÆ TUÆ DIGNITATIS

Devotissimus Cliens
JOHANNES HELINUS.

Ad Virum Juvenem
Literarum morumque Gloria conspicuum.
Pereximium

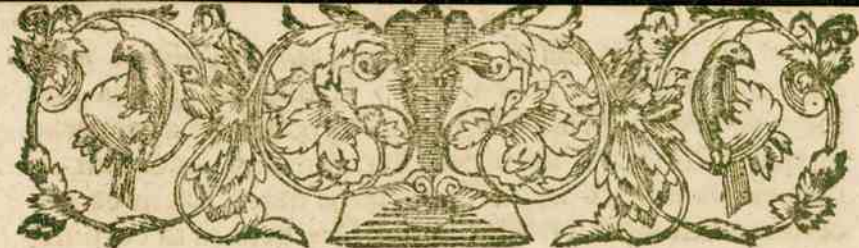
DN. JOHANNEM HELINUM,
Philosophiæ Candidatum meritissimum.

Audibus illustrare velim, doctissime
HELINÉ,
Eximiis, ausus constantes & generosos,
Versibus hisce, tuos, satis ast extollere
eosdem,

Actutum non invenio, solertia quippe
Est Tua nota BONIS simul ac industriæ præstans;
Tempore quam curto, monstrasti sedulus Artes
Sectando insignes, quas cura discruciante
Pectora, subtilis didicisti continuo, quas
Multi vestigant sudore, sed omine tristi.
Discipulos demandatos Tibi sedulitate
Summa instruxisti, quapropter digna labore
Præmia suscipies, tandem in Cœlestibus Aulis.

PETRUS HAHN,
Prof. Physices & Acad. Biblioth.

§. I.

PROE MIALIS.

Sexcenta sunt, quæ a Scriptoribus, tam sacris, quam profanis, in Avibus laudantur maxime & commendantur. Laudantur etenim in *Aquila*, regina illa avium, grandi illa grandium alarum, plumæ copia, &, opere quasi Phrygionico, interstincti colores: (α) Laudatur in *Struthione*, avium illo maximo, & Camelo pari, ala læta & quasi exultabunda: (β) Laudatur in *Vulture*, Caucasea illa volucre, *ἄφφ*, *Hermogeni*, *ἐμφύχ*, oculorum præstantia rara: (γ) Laudatur in *Corvo*, alite illa Satyra, intensissima & cærulea quasi nigredo pennarum: (δ) Laudatur in *Gallina*, *My-lacrida* illa *Comiciæ*, *φιλοσοφία* singularis, & magnus erga pullos affectus: (ε) Laudantur in *Hirundine*, Cyanea illa *Simonidi*, intelligentiæ ratio & ingeniosa, in nidificando, solertia: (ζ) Laudatur in *Pavone*, gemmante illo colores, studium ornatus, & cauda, qua sidera portat: (η) Laudatur

A

in

(α) *Ezech.* 17: 3. (β) *Job.* 39: 16. (γ) *ibid.* 28: 7. (δ) *Cant.* 5: 11. (ε) *Matth.* 25: 37. (ζ) *Arist. H. A. L. 9. c. 7. p. 677.* (η) *Ovid. Met. L. 15. f. 35. p. m. 594. v. 385. & Bochart. Hieroz. Tom. 2. L. 2. c. 16. col. 244.*

in *Luscinia*, *Daulia* illa & *Pandionia*, *vocum discrimina* mille, quibus *noctis solatia* præstat: (9) Laudantur in aliis alia. In *Columba* autem, avium illa, undiquaque nobilissima pariter ac præstantissima, tot, ab iisdem Scriptoribus, laudantur ac concelebrantur, & animi & corporis dotes, tot, in ea, encomiis mañantur virtutes, quot fere pennas in corpore, quot guttas in sanguine habet. Etenim hæc illa est avis, quam, omnibus ex volatilibus, unicam sibi nominavit Deus: (1) Hæc illa est avis, quæ tempore vespertino, (u)

Nuntia diluvii jam decrescens ad arcam

Decerptum retulit ramum viridantis olivæ. (λ)

Hæc illa est avis, quam Abrahamo sibi sacrificare jussit Dominus; novas ut terras eum poslesurum significaret: (μ) Hæc avium est illa, qua de holocaustum, si gratum foret Domino, offerendum erat a Judæis: (ν) Hæc illa est avis, cujus sibi alas *sacer* exopravit *Vates*; ut velocius avolaret & requiesceret. (ξ) Hæc illa est avis, cujus, totiens a Theosophoro laudatæ (ο) oculi, sponsæ (π) tribuuntur, & sponso: (ρ) Hæc illa est avis, cujus & pennæ testæ dicuntur argento, & alæ fulvo obductæ auro: (σ) Hæc illa est avis, in cujus specie Spiritus Sanctus super Christum, in Jordane baptizatum, descendens requievit. (τ) Hæc illa denique est avis, cujus, nunc vocis; (υ) nunc gemitus; (φ) nunc volatus;

(9) *Auct. Philom. ap. Aldr. Ornith. L. 18. c. 2. p. 336.* (1) *Esdr. L. 4. c. 5. v. 26.* (u) *Gen. 8. 11.* (λ) *Amenius in Enchir. V. G. N. Test. ap. Boch. Tom. 2. L. 2. c. 6. col. 32.* (μ) *Gen. 15. 9.* (ν) *Lev. 1. 14.* (ξ) *Psalm. 55. 7.* (ο) *Cant. 2. 14. 5. 2. 56. 8.* (π) *ibid. 12. 15. 54. 1.* (ρ) *ibid. 5. 12.* (σ) *Pf. 68. 14.* (τ) *Matth. 3. 16.* (υ) *Cant. 2. 12.* (φ) *Esa. 38. 14. 59. 11. Ez. 7. 16. Nab. 2. 7.*

latus; (χ) nunc sedis; (ψ) nunc sacrificii; (ω) nunc simplicitatis; (α) nunc prudentiæ; (β) nunc virtutum, quarum non aliarum, sacros apud Scriptores crebra fit mentio. Et sane, quis calamus, quæ charta sufficeret ad enumerandum omnes, quibus vel Scriptores hi sacri extollunt, laudes, nostram hanc avem; quos utique, hujus, quam de reliquis omnibus, sive mundis, sive non, plus meminisse certum est. Ut autem, quot, & quam egregiis, etiam profanorum nobilitata sit Scriptorum præconiis hæc ales, nihil nunc dicamus; dicemus autem, cum ad proprietates, tum corporis, tum animi ejusdem fuerit perventum; Unicum saltem, quod illi cedat in laudem, adduxisse sufficiat, quod nimirum tanti eam gentes olim, & inprimis Romani fecerint; ut maximum, & vix credendum, pro ea, pretium, quadraginta sæpe denaria, nobis quinquaginta joachimicos, pro singulis paribus, si modo eximia fuissent, persolvere non dubitarint. (γ) Quantis item in deliciis apud Belgas, & hos inter Batavos, fuit & est hodiernum, id *Ulyses Aldrovandus*, (δ) clarissimis ostendit verbis, dum: *ajunt*, inquit *insuper eosdem* (Batavos) *quotquot reperiri queunt columbarum genera, diligenter investigare, magno semper mercari pretio. Laudes singularum in publico, privatoque conventu, in quo patritios etiam viros pauperioribus sese immiscere minime pudeat, modo de columbis sermo sit, enarrare: adeo ut quod Plinius olim de Romanis, id nos etiamnum de Batavis dicere queamus, columbarum scilicet amore insanire.* Cæterum, ne in longum nimis abeat nostra hæc

A2

hæc

(χ) *Esa.* 60: 2. *Os.* 11: 11. (ψ) *Psal.* 56: 1. *Cant.* 2: 14. *Esa.* L. cit. *Jer.* 48: 28. *Ex.* 7: 16. (ω) *Lev.* 5: 7. *12:* 6. *14:* 22. *15:* 13, 14, 28, 29. *Num.* 6: 10. *Luc.* 2: 24. (α) *Matth.* 10: 16. (β) *Jer.* 8: 7. (γ) *Aldr. Orn. L.* 15: c. 1. p. 164. (δ) L. cit.

hæc præliminaris de columba oratio, statim nos ad definitivam ejusdem, ut vocant, orationem, hoc est, ad Descriptionem ipsam propius accingamus. Et licet sub genere columbaceo, quod *Philosophus* (ε) περιστερῶδες appellat, plures comprehendantur species, iisdem tamen omnibus, hanc, quam ex Clarissimo *Sperlingio* (ζ) mutuati sumus, Definitionem, competere putamus, quæ talis est: *Columba est avis gemens, simplex, munda, mitis & innocens.* In qua Definitione omnium primo Subjectum nobis & Prædicatum se sistunt considerata.

§. II.

Circa Subjectum, tria consueta, ut perpendamus, lex jubet Methodi, diversam nimirum Nominis, tum Derivationem, tum Significationem, tum Adpellationem. Quantum igitur ad primum, Vox columbæ unde sit dicta, varix sunt variorum opiniones. Quidam enim Columbam a græco verbo κολυβᾶν, quod urinare est, dictam volunt: idque ideo, quod bibens rostrum aquis diutius immergat: (η) Quidam a suis vocibus nominatam sentiunt: (θ) Nonnulli a culminibus villarum, in quibus degere solet nomen sortitam putant: (ι) Alii exinde, quod collum ejusdem ad singulas conversiones colores mutet, vocatam dicunt: (κ) Plures ex eo, quod lumbos frequenter colat, adpellationem statuunt: (λ) Quod ultimum *Aldrovando* (μ) non parum placet.

§. III.

- (ε) *Arist. H. A. L. 5. c. 13.* (ζ) *Zoolog. L. 4. c. 17. p. m. 384.*
 (η) *Hermol. ap. Jenson. H. N. L. 2. p. 59.* (θ) *Varro L. 4. Ling. Lat.* (ι) *Idem Lib. 3. Rust.* (κ) *Isid. L. 12. c. 7.* (λ) *Albert. ap. Aldr. Orn. L. 5. c. 1. p. 156.* (μ) *L. cit.*

§. III.

Est etiam vox *Columbæ*, ex numero earum, quæ Philo-
sophis ἐκ τῶν πλῶταχῶς λεγόμενων dicuntur. Meminit enim
Aldrovand. (ν) celeberrimæ ejusdam, apud *Genueses*, *Fa-*
milie, cui, admirans illud mare *Columbus*, originem debet:
Nec non, *Alius*, *Cremonæ*, ex qua *Realdus Columbus*, magnus
quondam & excellens *Anatomicus*, suam traxit origi-
nem: Quæ ambæ, *Columbe* sunt cognominatæ. Meminit
etiam *Idem* alibi, (ξ) *Virginis* ejusdam *Martyris Senonen-*
sis, cui *Columba* erat nomen. *Idem* *Bochartus*, (ο) de *An-*
cilla quadam, *Cleopatæ*, *Reginæ* illius *Ægyptiæ*, refert:
quam *Columbam* Græcis vocatam fuisse dicit. *Romani* *Her-*
bam quandam λιθόσπερμον, seu *Milium* folis dictam, *Co-*
lumbam adpellarunt. *Patavinus* Poëta *Librum*, cui titulus
erat *Columba*, a se conscriptum reliquit. *Beda* quidam na-
tionē *Anglus*, *Oppidum* quoddam *Hiberniæ* fuisse tradit,
quod *Columbe* venit nomine. Est item *Insula* quædam
maris *Mediterranei*, *Hispaniam* versus, cujus & imperio
paret, alias βαλεάριδες, vulgo *Majorica* dicta, quam *Co-*
lumbam fuisse vocatam, ex *Antonino* refert *Aldrovandus*. (π)
Semiramis, illa, quadraginta per annos, *Assyriorum* cum
laude regina, Nomen, non a *Columbis* solum, ut dicunt,
traxit; sed & *Columba* ipsa est adpellata. (ρ) Est iti-
dem sidera inter *australia*, insigne quoddam *Astrum*, cui
Columba nomen impositum est. (σ) Est denique *Columba*
avis illa mundisima, simplicissima, ac innocentissima,
quæmodo definita fuit.

B

§. IV.

(ν) *Orn. L. 15. c. 1. p. 194.* (ξ) *p. 165.* (ο) *Hieroz. Tom.*
2. L. 1. c. 1. col. 2. sq. (π) *L. cit.* (ρ) *Bochart. L. cit.*
col. 3. sq. (σ) *B. D. Gezel. Encycl. part. 2. Astron. p. m. 346.*

Nec minus diversas admittit adpellationes vox hæc Columbae, quæ tamen omnes, apud Latinos, & imprimis Poëtas tituli sunt tantum honorarii & elogia periphrastica. His etenim vocatur: *aërea*, (τ) *alba*, (υ) *ales*, (Φ) *amabilis*, (χ) *blanda*, (ψ) *chaonia*, (ω) *Chaoniales*, (α) *Cythereia*, (β) *Cytheriaca*, (γ) *avis Dionæa*, (δ) *Gnidia* & *Idalia volucris*, (ε) *imbellis*, (ζ) *materna* *Ænea avis*, (η) *mollis*, (θ) *placida*, (ι) *præceps*, (κ) *Santæa*, (λ) *sine labe*, (μ) *Thisbea*, (ν) *volucris absolute*, (ξ) *volucris quæ felle caret*, (ο) & ejusmodi plura. Græcis adpellatur *περισσῆ*, (π) id quod quibusdam sic dictum videtur, quasi a *περισσῶς ἐρεῖν*, sæpius enim parit anno: vel a *περισσῶς ἔρεειν*, est etenim valde pavida: vel a *πρὸς* & *εἰσέρειν*, quod circumcirca privet & depopuletur segetes: (ρ) Nonnullis *παρὰ τὸ πέρεσθαι εἰσέρειν*, quod impetuosè voler, & tantum suis alis strepitum excitet, quantum alia quævis: (σ)

Aliis

- (τ) Ovid. Pont. L. 3. Eleg. 3. p. 358. v. 19. (υ) id. l. 1. Fast. p. 16. v. 452. (Φ) Id. Pont. L. 2. El. 2. p. m. 324. v. 36. (χ) Gorop. Becan. ap. Aldr. L. cit. p. 177. (ψ) Ovid. Am. L. 2. El. 6. p. m. 212. v. 56. (ω) Virg. Ecl. 9. p. m. 40. v. 13. (α) Ovid. Art. am. L. 2. p. m. 296. v. 150. (β) Id. Met. L. 15. fab. 35. p. m. 594. v. 386. (γ) Nero ap. Senec. Nat. quæst. L. 1. c. 5. p. m. 658. (δ) Stat. L. 6. Theb. (ε) Id. L. 1. Archil. (ζ) Horat. Carm. L. 4. od. 4. p. m. 197. v. 31. (η) Virg. Æn. L. 6. p. 377. v. 193. (θ) Horat. Carm. L. 1. od. 37. p. m. 74. v. 18. (ι) Virg. Æn. L. 2. p. m. 172. v. 516. (κ) Ovid. Met. L. 7. f. 12. p. 281. V. 369 sq. (λ) Tibull. L. 1. (μ) Ovid. Met. L. 2. f. 7. p. m. 33. v. 337. (ν) Id. Met. L. 11. f. 8. p. 434. v. 301. (ξ) Virg. Æn. L. 5. p. 344. v. 438. (ο) Sedul. L. 2. Carm. (π) Matth. 3: 16. & 10: 16. Joh. 2: 16. (ρ) Lex. Schrev. p. m. 676. (σ) Lex. Pas. p. m. 547.

Allis παρὰ τὸ περισσῶς εἶναι, a nimio amoris affectu: (τ) Compluribus denique a περι & εἶναι, quod affectu, caritate & propensione naturali se mutuo prolequantur. (υ) Poëtis simpliciter dicitur αἰεὶα & πελειάς, quæ tamen species quædam peculiaris & fera est, item τέρων per Antonomastian a τέρω, quia timida est. Et εὐριπ, quasi ab εὖ & ῥίπτειν, quia facile projicitur & jactatur huc & illuc &c. Hebræis Columba תרנגול dicitur. (φ) Quod quidam a פין vino, ut Græcum οἶνός, ἀπὸ τοῦ οἴνου, deductum volunt: (χ) Quidam a תרנגול תרנגול, id est, Græcia, Patria sua, Græci enim olim τάρεις dicebantur, idque ideo, quod in Græcia omni ab ævo fuisse dicatur: (ψ) Alii a תר, quod opprimere significat, qf. oppressioni ac prædæ sit exposita. (ω)

§. V.

Atque hæc fuit Subjecti, secundum triplicem suum statum enodatio. Succederet ergo nunc, ut Prædicatum, quod ad geminum suum conceptum, Generis nimirum, quod hic Avis est, & Differentiæ, quæ ab omnibus quatuor Causis delumi potest considerationi subjiceremus; Sed cum hæc, in priori nostra, de Avibus, Disputatione, satis, ut speramus, superque enucleata sint; ideo, iisdem hic omisfis, ad partes Columbe & proprietates nos propius accingemus. Quod igitur ad partes attinet, inter eas, plumarum hujus Avis & pennarum venustas tanta est; ut eam omnes, qui unquam cunque hac de Ave scribunt Auctores, nunquam satis admirari possint. Sacer eam Codex, seu rem pulcherrimam & adspectu admirabilem, passim cele-

- (τ) Varin. ap. Aldr. l. cit. p. 166. (υ) Schol. Brem. p. 340. (φ) Lev. 5:7. Galibi passim. (χ) Conf. Boch. Hieroz. T. 2. col. 1. (ψ) Boch. l. cit. col. 3. sq. (ω) Henr. Opit. Lex. p. m. 420.

celebrat & extollit. *Divinus psalter*, (a) pennas Columbae rectas esse, dicit, argento, & alas ejus pallore auri. *Plinius*, (b) Smaragdus Carchedonios, ad inclinationem magis & minus lucidos, Columbarum plumis comparat. *Videmus*, inquit, *Aldrov.* (γ) in collo Columbae colorem unum, omnium colorum uniformitatem pra se ferentem, neque tamen oculus indagare potest, quisnam praecipue sit ille color, an caruleus, an luteus, an niger, an hyginus, an fulvus. Et sane tanta est venustatis ejusdem varietas; ut singulas ad conversiones colorem mutet; ut novi semper, vel, ut *Seneca* dicit, (δ) falsi coloris speciem & ponat & resumat; ut multicolor semper videatur, & discolor, & versicolor, nunquam ipsa, semper alia, etiamsi semper ipsa, quando alia: ut toties denique mutanda sit, quoties movenda. Quae utique colorum ficta varietas maximam illi conciliat pulchritudinem.

§. VI.

Quantum ad oculos, illos nec minus insigni prosequitur encomio Sacra pagina. Regum sapientissimus, illos, utpote puros, venustos, simplices & castos, sponso pariter ac sponsae tribuit. (ε) Oculi, inquit, ejus (sponsi) tanquam oculi Columbarum ad decursus aquarum lotarum in lacte, manentium ad plenitudinem. Id quod Hebraei propterea dictum volunt, quod Columba solum conjugem respiciat, nec ulli alii, quam compari suo confociari gaudeat. Ceteras autem partes quod concernit, est quantitas corporis ejusdem media, caput planum quibusdam cristatum, (ζ) utraque connivet palpebra,

(a) *Psal.* 64:14. (b) *Lib.* 37. c. 5. (γ) *Ornith.* L. 15. c. 1. p. 165.

(δ) *lib.* 1. *Nat. quest.* c. 7. p. m. 661.

(ε) *Cant.* 1:15. & 5:12. (ζ) *Sperl. Zoolog.* p. 385.

brs. (η) duplicem, ut & *Aves* fere omnes, *ventriculum* nacta est, quorum alter *ingluvies*, alter *ventriculus* proprie dicitur. Ille *hinc* præpositus est, (θ) parvus admodum & rotundus. (ι) In illo *edulia* ingesta reservantur, præparantur & inde macerata, pullis quandoque, ut in omni *Columbaceo* Genere videre est, regurgitantur; in *Hoc* autem (qui *Aristoteli* (κ) ferventior est,) conficiuntur, & in chylum tranleunt. *Lien* in ea magnitudine deficit, (λ) hoc est, usque adeo exiguus est; ut propemodum sensum effugiat. (μ) De *felte* non convenit inter eruditos: Sunt, qui prorsus carere putant, (ν) atque ob id *αχολον* dictam volunt: Sunt qui habere existimant; sed de loco disceptant. Quibusdam enim in uropygio, Aliis in dorso, Nonnullis, non in eo loco, quo animalium cæteris; Sed interius, Aliis ventri, Aliis intestino jungi. Conf. *Arist.* (ξ) *Pedibus*, qui aliis nudi sunt, aliis pennis ornati, (ο) & *unguibus* Cuculum repræsentare dicitur. *Sexum* autem quod attinet: de eo ita disserit *Philosophus*: (π) *diagnosci masne an fœmina sit, haud facile est, nisi interiorum adspectu*, cum tamen, præter Vocem, quæ maribus, quam fœmelis multo est grandior, plures etiam sint aliæ, & actiones, & differentiæ, quæ eundem fatis abunde produnt.

§. VII.

Quantum ad *sensus*, iisdem cunctis, quantum forsan *ul-*
lumi animans aliud valet, sed *visu* potissimum, & *au-*
ditu, *gustuque*, quibus si non cætera vincat, saltem nulli
 C ce-

(η) *Arist. part. An. L. 2. c. 13. p. 713.* (θ) *Idem H. A. L. 2. c. 17. p. 591.*

(ι) *Albert. ap. Aldr. p. 170.* (κ) *depart. An. L. 3. c. 7. p. 724.*

(λ) *Arist. L. cit.* (μ) *id. H. A. L. 2. c. 15. p. 589.* (ν) *Isidor. Sedul.*

Hortus Esc. ap. Boet. T. 2. L. 1. c. 4. col. 22. (ξ) *L. cit.* (ο) *Sperling.*

Loc. cit. (π) *H. A. L. 9. c. 7. p. 677.*

cedit. (ε) *Visu* namque tam perspicaci posset, ut quodlibet Accipitrum genus, etiam e longinquo agnoscat & distinguat. Cum enim illorum alii, ut disserit *Aristoteles*, (σ) *Columbam humi confidentem rapiant, volentem non appetant. Alii super arborem, aut tale quid conscendentem veniunt: si humi est, aut volat, non invadant: Alii neque humi, neque in sublimi manentem aggrediantur; sed volentem capere contenti.* Itaque cum Accipiter provolet, si sublimipeta est, manet quo constiterit loco: sed si humipeta, qui provolat, est, non manet, sed continuo avolat. Qua item hæc, contra illos, utitur, prudentiam, *Ælianus*, (τ) sensu prorsus eodem, eleganter satis describit, dum, πῶς δὲ τῶς, inquit, ἰέρακας, διαπελαμώνται, ἀκύναι ἄξιον. ὅταν μὲν αὐτὰς διώκῃ ὁ μείαρπός τε καὶ εἰς ὑψὺ πεφυκὼς πέσῃ, αἶδε ὑπολιθοπαύσῃ τὴν πῆσιν, καὶ κατὰ ἑρῶ αὐτὰς καθέλκεται, καὶ τὸ πλεῖον δὲ περὶ ὧται πέζειν: ὅταν δὲ ὁ κατὰ ἑρῶ λαχὼν ἐκ τῆς φύσεως τὴν πῆσιν, αἶδε αἰροῖται τε καὶ μετὰ ὀπισθισί, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν πετόμεναι θάρρῳσιν ἀνὰ ἑρῶ αἰτῆσαι μὴ δυναμένων. *Quæ sane, inquit Aldr.* (υ) *Oculorum acies insignis est: siquidem communem hostem a longe videre paucis datum, uti nullus, quod sciam, inter tot Accipitrum genera speciem distinguere. Nec Auditum minus valet hæc Avis, etenim Circorum, quos, cæteras inter Aquilas, horret maxime & pertimescit, voces, probe & a longe quidem discernere novit, quos si clamantes audiat, fuga salutis suæ, quæ in ea sola reposita est, consulit. Quod autem & Gustum multum possit, id vel hinc constat, quod omnia licet granorum genera amet & comedat; ex his tamen quibusdam ita afficitur, ut donec id suppetit, nunquam, quem incolit locum, deferat. Quid? quod & memoria posset*

(♀) Aldr. Orn. L. 15. p. 170. (τ) H. A. L. 9. c. 36 p. 684. (τ) de
Animal. L. 3: c. 45. p. 181/9. (v) Loc. proxima cit.

nostra hæc ales, mas enim temporis sui quando sceminina, in cubatu succedendum est, nunquam obliviscitur, uti neq; scemina incubationis suæ temporis prorsus est immemor, (φ) ut mox patebit infra. Sed de partibus, sexu & sensibus satis.

§. VIII.

Supereff nunc, ut ad proprietates alitis nostræ fiat accessus. Quarum primam ipsam vocem fecimus. Quam Græci per γογγίζω vel γογγίζω (χ) murmurare, μυροῦμαι, (ψ) quod idem est: item τωτίζω (ω) & σέβω: (α) Et Latini per gemere, murmurare & meditari exprimunt. Quorum primum magis usitatum est. Unde & Virgilius: (β)

Nec tamen interea rauca, tua cura, Palumbes,

Nec gemere aërea cessabit turtur ab ulmo.

Et Auctor Philomela: (γ)

Et castus turtur, atque Columba gemunt.

Hebæis autem vox hæc Columbæ הנה vocatur, quod ad luctum ubiq; cum de illa sermo est, refertur. Sic enim Prophetæ: (δ) אהנה כונה, gemebam ut Columba, & alibi: (ε) הנה כונה, ut Columba, gemendo geminus. Dicitur etiam vox Columbæ הנה, quod etiam apud alium Prophetam (ζ) כונו הנה, ut Columba gemebant. Conf. Bochart. (η) ratio autem cur ita gemere dicatur, videtur, non, ut quidam volunt, inde fluere, quod sibi sit conscia, quam imbellis, simplex &

Cz

inno-

(φ) Conf. Aldrov. L. sup. cit.

(χ) Pollux L. 5. c. 13 §. 2. cui titulus: ὅτι γογγίζω. (ψ) Varim. ap. Aldr. L. cit. p. 173. (ω) Jonst. H. N. p. 60. (α) Theocrit. Idyll. 7. v. 141. (β) Eclog. 1. p. m. s. v. 58. 59. (γ) ap. Bar. L. cit. col. 12. (δ) Esa. 38. 14. (ε) 59. 11. (ζ) Ezech. 7. 16. (η) Loc. cit.

innocens sit, & semper tamen versetur in periculo: neq[ue]
ex superfluo quodam humore melancholico; sed potius
ea, quam ex *Theodoreto*, *Sperlingius* (9) reddit, quod nimi-
rum vocem suspiranti habeat similem, seu, quod idem
est, in voce ejus, volente sic Creatore, aliquid queruli in-
sit & gemebundi, ex apta huic rei & peculiari asperæ
arteriæ, seu laryngis, qui vocem hanc stringit, structu-
ra, resultans.

§. IX

Quantum ad *simplicitatem*, ea quidem in Columba adeo
celebris est; ut proprium sit illi usque ad mortem
in eadem perseverare. (1) Quæ tamen simplicitas laudi-
ne potius, an vitio sit vertenda, dubitare quis forte po-
terit; cum eadem nunc damnetur in sacris literis, nunc
commendetur. Nam, *factus est*, inquit DEUS, (κ) *E-*
phraim כֹּהֵן לֵב פְּתִיחַ כְּכֹהֵן פְּתִיחַ *veluti Columba simplex*, hoc est,
fatua, stolidus & *absque corde*. At *Salvator noster*, (λ) *estote*,
ait, ἀπλῆγοι ὡς αἱ πελῖνες, *simplices*, quasi sine cornibus,
seu cornibus non ferientes, innocentes, sinceri, *ut Columba*.
Verum, si fatendum sit quod res est, certo constat, quod
simplicitas Columbæ, si conjunctam sibi non habet pru-
dentiam, adeo, ut prudens sit simplicitas, semper, & in
Scriptura sacra, & apud Auctores profanos, damnetur. (μ)
Quod autem ad dictum *Salvatoris* pertinet, tum *Christus*
simplicitatem Columbæ Apostolis, non aliter commendat,
quam, ut simul ἡ τῶν ὁφείων φρόνησις adjungatur sociæ;
ut scilicet prudentes essent, ne aliorum insidiis caperen-
tur: Simples autem, ne aliis nocerent. *Prudentes* he-
braice sunt עוֹמִים & *simplices* פְּתִיחַ vel פְּתִיחַ.

Quæ

(9) *Zoolog. L. 4. c. 17. p. m. 387.* (1) *Chrysost. hom. 24. in Matth. c. 10.*

(κ) *Os. 7: 11.* (λ) *Matth. 10: 16.* (μ) *Conf. Buch. L. cit. col. 19. sq.*

Quæ duo *Solomon*, egregia sæpe jungit antithesi. Sic enim ille: ( ) לְחַכְמָה לִפְתִּיחַ עֵינַי ad dandum simplicitate prudentiam. Et (ξ) פֶּתִי פֶּתִי simplex credit omni verbo; וְעוֹד פְּרֻדִּים advertit ad gressum suum. Item, (ο) פֶּתִי וְעוֹד simplex prudens fiet. Item, (π) פְּרֻדִּים prudens, cum videt malum, abscondit se; וְעוֹד פְּרֻדִּים at simplices transeunt & mutantur. Confer. *Boch.* (ο) Unde concludimus: ut, עוֹד פְּרֻדִּים (ο) prudens, sine simplicitate, astutus est & callidus; ita פֶּתִי אֲנָחוּ (σ) simplicem, sine prudentia, nihil aliud esse, quam fatuum & stultum.

§. X.

Quam impense autem omnem, tum animi, tum corporis munditiam, amet & sectetur hæc *Avis*, id quotidiana, quemvis experientia, satis superque docet. Non etenim promiscue quibusvis vescitur cibis, sed pura colligit semina & grana selectiora. (τ) Omnem, tam e nido, quam a corpore suo, immunditiam, uti: fimum, pulices, pediculos, atque execranda id genus insecta alia, quibus infestari se novit, non tantum excutit & repurgat ipsa; sed & pullos, quam primum id præstare posse videt, idem ut faciant, docet: quo & illi postmodum a spurcitie corporis & noxiis ejusmodi animalculis se tuteri queant. (υ) Præterea aquis, non stagnantibus, sed irriguis, puris & torrentibus delectatur, in quibus corpus primo humectat & lavat, mox pulvere se conspergit, (utrumque enim *Arist.* (φ) eidem adscribit,) quem aqua deinde pura abluit. Atque sic a pulicibus ac omni labe & forde, quam vehementer odit, munda-

D

tur

- (υ) *Prov.* 1. 4. (ξ) *ibid.* 14. 15. (ο) *ibid.* 19. 25. (π) *ibid.* 22. 3.
(ο) *Loc. cit.* (σ) prius: *Gen.* 3. 1. post: *Prov.* 14. 15. (τ) *Franz. H. A. sacr. part. 2. c. 15. p. 457.* (υ) *Id. ibid.* (φ) *H. A. Lib. 9. c. 49. p. 694.*

tur (x) unde *Regum sapientissimus*, (ψ) mystericam Christi sponsam, huc tam mundæ assimilat Aliti, dum, *חנה ודוד חתן* una est *Columba mea, immaculata mea*. Hinc est etiam, quod *Ornithologi* omnes, & imprimis *Poëte* munditiem hanc Columbæ summis extollunt laudibus: quibus *nivea, pura, immaculata & tota sine labe* dicitur. (LL. supra cit.)

§. XI.

Porro mansuetudo Columbârum & innocentia omnibus tam nota sunt & perspecta, quam quæ notissima. Est etenim Columba in avibus, quod in quadrupedibus Ovis, nulli animantium meditatur noxam, nulla ad nocendum instrumenta, nulla ad propellendas injurias idonea gerit arma. Nec aliunde præsidium habet adversus hostes, quam a celeritate volandi. (ω) Unde recte ἀκέραιος dicitur, *excornis, benigna & innoxia*, cum revera tam mitis sit & mansueta; ut, cum Cyrillo, (α) eam πρὸς ἄκρον ἡκειν παύσαι, adserere non vereamur. Hinc est quod eam Ovidius placidam, Horatius inbellem, Sedulius mitem & sine felle vocent. Hinc est quod Columba mitiorem, proverbialiter hominem ingenio maxime mansueto nuncupamus. Hinc etiam est, quod παύσαι, περιπαῖ, & ἡμένη πελίας, de supramodum mansuetis ac simplicibus dicimus. Cum enim volat, volatus pernecitate fallit aves cæteras, cum autem sedet, nihil illa mitius est ac simplicius. (β) Alias hic præterimus Parcemias & Apophthegmata, quæ dictam hujus Alitis mansuetudinem satis manifestant. Propter innatam hanc mansuetudinem humana dicitur diligere hospi-

(x) Conf. Aldr. L. cit. p. 174. (ψ) Cant. 6.8. (ω) Conf. Franz. L. sup. cit. p. 455. sq. & Aldr. L. cit. p. 175. (α) L. 15. de. Adorat. (β) Conf. Calep. in voce Col. p. 275.

hospitia, hominum gaudere consuetudine, & in mediis Urbibus, imo domi sub mensis, una cum Gallinis conversari, id quod fuse & eleganter persequitur *Ælianus*, (γ) dum, Πειστεραὶ δὲ, inquit, ἐν μὲν ταῖς πόλεσι πῖς ἀνθρώποις συναγαλάζουσι, καὶ εἰσι προσιταί, καὶ εἰλῆναι περὶ τοῖς ποσίν. Εἰ δὲ τοῖς ἐρήμοις χωρίοις ἀποδιδράσκουσι, καὶ τὰς ἀνθρώπους ἐχὺπομένεσσι. Θάρρῶσι μὲν γὰρ τοῖς πλήθεσι, καὶ ὅτι μηδὲν πάσονται δυσχερὲς, ἴσασι καὶ ἄλλισι.

§. XII.

Quod autem Columba sit animal satis pavidum, timidum & meticulosum, id ex, tam sacris, quam profanis Scriptoribus satis superque constat. Sicenim *Propheta*: (δ) *Et erunt super montes, כל הור וכל צוק וכל* veluti Columba vallium, omnes, ut vertit *Junius*, trepidantes. Et alius: (ε) *ויראו פחד* pavebunt, trepidabunt, vel pavidum accurrent, seu contremiscent, sicut Columba ex terra *Asfur*, Quæ omnia Columbæ ingenium abunde satis expriment. Est enim omnium pavidissima, & semper vel minimum quippiam perhorrescit. idque adeo, ut pavore percussæ mediæ sæpe natium partes tremant. (ζ) Unde etiam *Varro* nihil Columba timidius esse dicit. Et hinc factum, est quod Græci eam *τρήγαρα* seu *τρήγαρα*, & Latini *trepidam*, *timidam*, & *meticulosam* appellant. Hinc etiam fit, quod Poëtæ in pavidis, comparisonem ab hac Ave desumptam usurpent. Sicenim *Achaidum* *Nympharum* formosissima *Arethusa*, de se & insequente *Alpheo*, apud *Ovidium* (η) loquitur:

D2

Sic

(γ) p. 149. (δ) *Ezech.* 7: 16. (ε) *Os.* 11: 11. (ζ) *Johan.* Tzetze in in *Enod. dict.* ὀρρωδῶν *chiliad.* 12. 433. (η) *Met.* L. 5. f. 10. p. 221. v. 604. sq.

*Se ego curream, sic me ferus ille premebat,
 Ut fugere Accipitrem penna trepidante Columba,
 Ut solet Accipiter trepidas urgere Columbas.*

Parili modo Virgilius, (9) Hecubam ad aram, capto Ilio, profugientem, Columbae, quæ imminentem subterfugere tempestatem conatur, assimilat, inquit:

*Hic Hecuba, Enata, nequicquam altaria circum,
 Præcipientes atra ceu tempestate Columba,
 Condense, & Divum amplexæ simulacra tenebant.*

Et Ovid, (1) Terretur, inquit, minimo penna stridore Columba, Unguibus, accipiter, saucia facta suis.

In §. præcedenti, eam in multitudine hominum confidentiorem fieri, seque nihil ibi grave pascuram plane scire, ex *Æliano* diximus. Quod autem quam verum sit, id vel exinde patet, quod cum ita ab hostibus suis urgetur, si alia effugiendi non pateat via, sese etiam in sinus hominum demittere non dubitet, cujus etiam meminit *Poëta*: (κ)

*Accipitrem metuens pennis trepidantibus ales,
 Audet in humanos fessa venire sinus.*

Et alius: (λ) Τρήραν μὲν Φεύγσσι βίην κίρκυιο πελειᾶς,
 Ἵψόθεν Αἰσινίδεω περὶ βημένῃ ἔμπεσε κόλποις.

Timiditatis autem hujus causam dicit *Homerus* esse: ἐπὶ δὲ τὴν ἀσθένειαν εὐλαβῆς ἐστὶ ἡ ὄρνις αὐτῇ. Et quamvis sapienter natura ita sit timidum hoc animal, ut nullum magis; idem tamen *Aristoteli* (μ) pugna esse dicitur. Verum pugna, non cum aliis animalibus est, sed inter se, idque maxime in nidorum vicinia, ubi mas pro foemina,

&

(9) *L. 2. Æn. p. 222. v. 515. sq. (1) Trist. L. 1. Eleg. 1. p. 5. v. 75. sq. (κ) Ovid. Pont. L. 2. El. 2. p. m: 324. v. 36. (λ) Apoll. Argonaut. L. 3. v. 541. (μ) L. 9. Hist. c. 7. p. 677.*

& hæc pro illo quandoq; pugnat. *Avicenna* (v) dicit se vidisse duas pro femina pugnantes, & hanc victori adhæsisse, quem, pugna repetita deseruisse victum. Pugnam quoque pullos inter & patrem propter matris concubicum quandoq; nasci, auctor est *Aldrov.* (ξ) Qui marem pullum, ubi validior evaserit, patrem rostro impetitur, a matris consortio expellere conari, ejusque conjugii locum occupare dicit. Dignum, si id verum est, culeo Romanorum, aut æneo Phalaridis tauro, aut si quid his duplo fuerit majus.

§. XIII.

Quantis item Ornithologi pariter omnes extollunt laudibus conjugalem *Columbæ castitatem*, id omnes inter satis abunde constat. Sane tam firma huic conjugii lex est, tam mirus marem inter & feminam amor; ut neq; pluribus copulari velit, neque mutuum consortium, nisi per viduitatem, unquam deserat. *Incomparabile*, inquit *Aldrov.* (o) continentia, summaque & incredibilis pudicitia exemplum de se nobis exhibent *Columbæ*, quæ, etsi plures eodem loco mixtim degunt, mutuoque se omnes amore prosequuntur, aves, alioqui salacissima procacitatis; interim tamen nulla alterius connubia violat, masculo nempe non quærente novas nuptias, feminaq; illi, cui semel nupsit fidem semper servante inviolatam. Quod eleganter, ut solet, *Plinius* (π) hunc in modum describit: *Pudicitia illis prima est, & neutri nota adulteria. Conjugii fidem non violant, communemque servant domum. Nisi cælebs, aut vidua, nidum non relinquunt.* Id quod in conjugii exemplum trahit *Propert.* (ε)

Exemplo junctæ tibi sint in amore Columbæ.

Musculus & totum femina conjugium.

Sunt tamen qui non omnibus eandem tribuunt castitatem,

E

fed

(v) ap. *Jonst. H. N. L. 2, de Avib. p. 61.* (ξ) *L. V. c. 1. p. 184.*

(o) *L. prox. cit. p. 174.* (π) *L. 10. c. 34. p. 471.* (ε) *L. 2. Eleg. 12.*

sed majorem illis, quæ Græcis Φάτις, hoc est, Palumbi dicuntur. In quam rem *Ælianus*: (σ) σωφρονέσται, inquit, ὀρνίθων αἱ Φάτις ἀδούλας. ὁ γὰρ ἄρρην καὶ ὁ θήλη συνδιαδέχεται καὶ οἰονεῖ συμπνεύουσις εἰς γάμον, ἀλλήλων ἔχρησιν καὶ σωφρονῶσα καὶ ἐκ αὐτῶν ὁ θήλη λέχας ἐδέσθαι αἰψάται τῶν ὀρνίθων τῶνδε. Et mox: οὗτοι ἄρα ὁ τῆς σωφρονισμοῦ νόμος, καὶ εἰς τὰς τρυφὰς ἀφικνεῖται, καὶ ἀτρεπῶς μένει· ἕωςδε περιστρέφει τὰς λευκάς. De his etiam hunc in modum scribit *Basilius*: (τ) τὴν τρυφὰν φασι διαζευχθεῖσιν πῶς τῷ ὁμόζυγῳ, μηκέτι τὴν πρὸς ἑπὶ καταδέχεσθαι κοινωνίαν, ἀλλὰ μένειν ἀσυνδάκτον, μήνη τῷ πῶς συζευχθεῖ τὴν πρὸς ἑπὶ κοινωνίαν ἀπαρηγμένην. Et iisdem fere verbis *Chrysostomus* (υ) quem vide. Columbam item nigram referunt, (φ) post conjugis obitum. viduam semper manere, nec ullis illecebris ad secundas nuptias adduci posse. Atque ideo apud Ægyptios symbolum fuisse mulieris, quæ à secundis nuptiis abhorreret. Quam Conjugii fidem etiam toti generi Columbino attribui non veremur. Nam Columba est, cujus nomine *Solomon*, τυπὸ θεοῦ sui verbis, sponsam toties alloquitur: *תני*, inquit, (χ) *Columba mea in foraminibus petrae* &c. Et *Aperi mihi soror mea, amica ama*, *תני* *Columba mea*, *תמך* *immaculata mea*: (ψ) (pro quo olim *תמך* gemella mea, ad summum, qui sponsum inter & sponsam est, amorem significandum, lectum fuisse, auctor est *Galatinus* (ω)) Et *unica est* *תני* *Columba mea, perfecta mea*, &c. (α) Quo ipso significatum vult, hanc à se unice diligi, seque illi vicissim unice carum esse. Non tamen nescimus *Philosophum* (β) fateri non-

(σ) L. 3. c. 44. p. 179. sq. (τ) *Hexaem. Hom. 8.* (υ) *Hom. de Turture, Tom. 7. p. 264.* (φ) *Bochart. Hieroz. T. 2. L. 1. c. 4. p. 23.* (χ) *Cant. c. 2. v. 14.* (ψ) *e. s. v. 2.* (ω) *L. 3. c. 30. conf. Franz. H. A. part. 2. c. 15. p. 386.* (α) *e. 6. v. 8.* (β) *H. A. L. 2. c. 7. p. 677.*

nonnullas interdum etiam ex maritatis cum aliis coire. Et *Albertum*, (γ) *Columbis* id moris esse, ut si mas sine uxore, feminam marito carentem viderit, mox cum ea coëat, hæc statim à coitu illum sequatur & obediat. Unde forte est, quod *DEUS* *Columbam*, nisi qua ætate libidinem nesciret, לֹא-בָנָהּ (δ) nempe, seu בֶּן-יוֹנָה (ε) *pullum*, in sacrificio, adsumi noluit.

§. XIV.

Ad hæc, *volatum* *Columbæ* tam expeditum, tamque solutum elargita est natura; ut pernecitate sua, cum quavis alia decertare possit. Quo de *Columbæ* volatu, ceu remira, etiam *Sacra nostra* multa prædicant. *Qui sunt*, inquit *Propheta*, (ζ) *isti qui ut nubes advolant*, וְכִיוֹנִים אֵל-אֲרֻבֹתֶיהָ & sicut *Columbæ* ad fenestras suas? *Psalmistæ*, (η) *Columbæ* alas וְכִיוֹנִים אֵל-אֲרֻבֹתֶיהָ ut *Nazianzen*: (θ) illas vocat, sibi exoptat, *quis*, inquit, *dabit mibi alas*. כִּי־יִנְחַם אֶת־פִּי sicut *columba*? *avolare* & *requiescerem*. Ecce! אֲרֻבֹתֶיהָ *elongarem fugam*. Et אֲרֻבֹתֶיהָ *festinarem eruere me à vento*, qui excitatur a turbine. Et id quidem non sine causa: celerrimum etenim & altissimum exercet volatum. *Bellonius* (ι) eam in *Paphlagonia* tam alte volitasse observavit; ut omnem effugeret conspectum. *Plinius* (κ) eam soluto volatu *Accipitre* in multum velociorem dicit. Et *Virgilius* (λ) *Argo* navem, quæ

Agmine remorum celeri ventisque vocatis,

Prona petit maria, & pelago decurrit aperto,

(*Omnium enim expeditissima fuisse creditur*) cum *Columba* confert, cum

Spe-

(γ) *ap. Aldr. L. cit. p. 184.* (δ) *Gen. 15. v. 9.* (ε) *Levit. 12. v. 6. & 8.*

(ζ) *Esa 60. v. 8.* (η) *psalm. 55. v. 7. 8. 9.* (θ) *ap. Bochart. H. S. T.*

2. L. 1. c. 2. p. 14. (ι) *ap. Aldrov. L. 15. c. 1. p. 171.* (κ) *L. 10. c. 36.*

p. 472. (λ) *Æneid. L. 5. v. 211. sq. p. m. 329.*

----- *Spelunca subito commota* -----

Fertur in arva volans, atque aëre lapsa quieto

Radit iter liquidum, celeres neque commovet alas.

Atque hinc est quod ab Ovidio *præceps* & *aërea*, a *Virgilio* *volucris* absolute dicatur. (μ) Quam celeritatem pene duplicat cum se a rapacibus infectari senserit. Quid? quod & strepitum in volatu quandoque edit

----- *Plausumque exterrita pennis*

Dat tecto ingentem: (λ) -----

Quem *Aldrov.* (ν) alarum plausum, pro diversis Columbarum speciebus, etiam variare dicit. Aliis in aëre sublimi, iteratis vicibus magna cum ambitione plaudentibus; aliis in aëre quidem, sed ultra femellas volando tantum. *Qua*, addit *Plinius*, (κ) in ostentatione, ut *vincula*, præbentur *Accipitri*, (tunc enim minus celeriter volant) *implicatis strepitu pennis*, qui non nisi ipsis pennis alarum humeris eliditur. *Speculatur occultus fronde latro, & gaudentem in ipsa gloria rapit.*

§. XV.

Veteres olim, *Columbæ opera*, in literis, quocunque velent, mittendis, usos fuisse, ex historiis certum est. *Ælianus* (ξ) *Taurostenem* Ὀλυμπιονίκην victoriam suam, eodem die, patri, ex *Olympia* *Æginam*, per *Columbam* internunciam, significasse refert. quam τὸν παυροδείην ἐπαρχὸς διπολιτῶσαν τὰς ἑαυτῆς νεοσσὰς ὕγρας ἐπὶ καὶ ἀπὸ πῆλιναι, νικῆσαντες καὶ ἀφαιναὶ τῇ πελειάδα, περσάσαντα πορφύραν αὐτῇ τὴν δὲ ἐπειρομῆν πρὸς τὴν νεοτῆς, ἀπυθημερῆσαι ἐκ πίστεως εἰς Αἴγιναν. Quale quid in obsidione *Mutinensi*, *Epistolæ annexas Columbæ pedibus in castra Consulum Decimo Bruto mittente*, evenisse *Plinius* (σ) auctor est. Quid vallum, addens, & vigil ob-

sidio

(μ) *LL. supra* §. 4. *cit.* (ν) *L. cit.* p. 172. (ξ) *var. L. p. c. 2.*

(σ) *L. 10. c. 37. p. 472.*

fidio per cœlum eunte nuntio. Simile narrat Paulus Æmylius (π) in Historia, de Hierosolymis per Christianos obsesfis: ubi casus, inquit; tulit, ut Columba, super castra latino-
rum volitans, Accipitre opprimente se demittens, a nostris exciperetur. Sub alis ejus inventa est Epistola Arabicis, & verbis & literis, exarata. Et alibi: cum asfidetur (Tyri) mœnibus sunt auctores Columbam advolasse. Eam cum nostri usu docti tabellariam esse cognoscerent, clamorem tantum à terrestribus navalibusque Latino-
rum copiis sublatum, ut ales, tanquam turbine moti Cœli acta, in terram delaberetur. Demtam Epistolam, Barbarorum literis ad Tyrios exaratam, brevi auxilia occursura, bono animo essent, paucos dies obsidionem tolerarent. Nostros contra alteram epistolam curasse scribendam manu linguaque eorum barbarorum, quos in manu habebant, &c. Volucremq; cum subdititiis fallacibusq; literis remisissâ, sibi ex usu præsentis obsessi consulerent, &c. Spem propinquam auxilii nullâ ostendi posse, &c. Dolo cessere Tyrii. Tacemus hic ut Romani in circum vel Theatrum euntes, Columbas cum tabellis domum, quæ vellent, nuntias miserunt: ut Ægyptii, Cyprii & Creten-
ses nautæ, ad terram adpropinquantes, eis, tanquam tabellionibus usi sunt: ut Turcarum imperatores, per Columbas, quid in remotissimis imperii sui partibus fieret brevi addidicisse scribuntur. Hæc inquam & alia tacemus. Quæ qui legere desiderat, adeat Aldrov., (ε) Bochart. (σ) & alios. Unicum hoc Poëta (π) subjecisse contenti:

Hic volucrem sacram trepidâ demittit ab urbe,

Quæ referat ductus illius; illa volat.

Moxque domum gaudens dulcesque revifere nidos,

Per medium rursus aëra lapsa fuit.

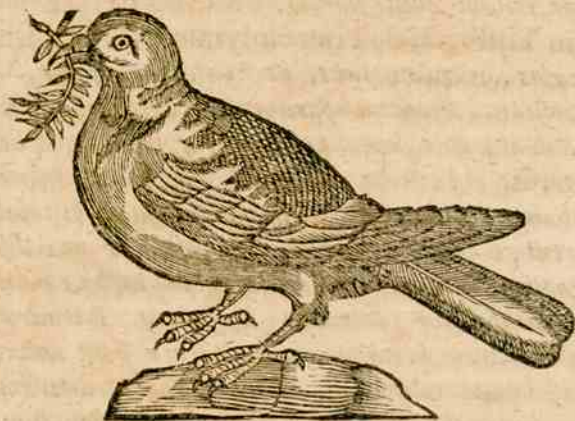
Scriptaque Boifoti mandataque gestat in alis,

Jamque ministerii dulce peregit opus.

§. XVI.

(π) ap. Bochart. L. cit. p. v. (ε) L. v. c. 2. p. 172. & 189. sq.

(σ) L. prox. cit.

§. XVI.

Notissima est, quæ in *Sacris nostris* (τ) de Columba Noæ habetur historia. Qua de, cum Columbæ nunciæ mentio fiat, paucis disquiremus. Noachus, cum quousque decrevisset aquæ diluvii, ex Corvo non didicisset, Columbam quoque, avem docilem, ἐν τῶν ἀπερμολόγων, seu quæ libenter humi pascitur, homini amicam, procul diuque volantem, & ad nidum, unde quaque, etiam e locis remotissimis redeuntem, ter emisit. *Quæ, cum, in terra, λιμναζομένη* adhuc רגלו - לכף - מצאנו מנוח לא non invenisset requiem planta pedis sui, mox התכווה - ותשב אליו אל - reversa est ad eum in arcam. At septiduo post, rursus emissa, venit ad eum sub vespere. vel quia quies in arborum ramis non visa est satis commoda, vel inopia ciborum, vel desiderio conjugis, & pullorum, si quos habuit, vel denique, DEO sic providente, ut anxium Noachi animum suo reditu recrearet, & eum excitaret in spem proximæ liberationis ויהי עתה - זרתי טרף בפיהו & ecce

(τ) Gen. 8, v. 8, 9, 10, 11, & 12.

foli-

folium olivæ raptum erat in ore ejus. Sed post lepiditum tertio emissa שוב אליו לא יספיק non addidit ut revertetur ad eum amplius. Quia tum aquis magis ac magis decedentibus, neque victus illi, neque nidus, in quo lateret, defuit. Unde autem sit, & quid significet עליו ורץ seu quod retulit, *folium Olivæ decerptum*, non convenit inter eruditos. E Rabbinis, Columbam id, quidam ex arbutis terræ Israël: alii ex monte Oliveto: nonnulli ex horto Edeno, attulisse dicunt. Bochartus (v) autem, cui & nos adlentimur, idem potius ex Assyria, terra illa ארץ יגדור olivæ, olei & mellis (φ) allatum putat. Nam sicut in diluvio Deucalionis pacatus Jupiter:

Nubila disjecit, nimbisque Aquilone remotis,

Et cælo terras ostendit, & aethera terris: (χ)

sic, quem DEUS, ad aquas exciccandas, immisit, ventus, Boreas procul dubio fuit. Quo impellente, ut & Austri invitante calore, Columbam, ex montibus Ararat, in quibus substiterat arca, versus Austrum, in Asyriam volantem, olivæ hunc ramum, ex monte aliquo, decerpisse verisimile est. Nec dubium est, quin olivæ sub aquis tamdiu duraverit; cum Plinius (ψ) & plures alii, non oleæ solum; sed quasdam aliarum arborum species sub aquis vivere & virere tradant. Rubrum, inquit ille, mare & totius Orientis Oceanus refertus est silvis. Et mox: In mari Rubro (mirum est) silvas vivere, laurum maxime & Olivam ferentem baccas. Deinde: Eodem tractu insularum silvas operit æstus, quanquam altiores plantanis populisq; altissimis: Folia iis lauri, flos viola & odore & colore. Baccæ, ut Oleis, & ipsa odoris jucundi autumnis nascentes foliis nunquam

(v) Hieroz. Sacr. Tom. 2. L. I. c. 6. p. 29. sq. (φ) 2. Reg. 18. v. 32.

(χ) Ovid. Metam. L. 1. fab. 7. v. 328. sq. p. m. 26. (ψ) L. 13. c. 25. p. 622. sq.

quam deciduis. Harum minores totas integrit mare. Maxima-
rum cacumina exstant. Aliæ quoque arbores in alto, &c. eodem in
mari visas semper folia retinentes, &c. Conf. Theophrastus. (ω)
Ad sensum autem mysticum quod attinet, multis olivæ
hoc folium fuisse videtur pacis symbolum, & fœderis, quod
DEUS cum Noacho paulo post erat initurus. Hieronymus
(α) ramo, inquit, refectiois ac luminis pacem mundo adnun-
ciat Columba. Chrysostomus, (β) κλάδον, ait, Φέρον ελαίας, τὴν
κοιτὴν τῆς οἰκᾶς μεθ' ἧς πάλιν ἐνηγγελίσαιτο. Et Alcimus Avidus (γ)

Paciferumque videns ramum viridantis olive,

Decerpit, mittique refert ad condita rostro.

Est etenim oliva signum pacis, cui olim sacra fuit, unde
Ovidio: (δ) mitis oliva, & Virgilio: (ε) placita paci adpellatur.
Hinc Polybius (γ) οἱ περὶ τὴν οὐδὸν, inquit, οἰκῶντες συμφορή-
σονται ὅτι δόλω συνήντων αὐτῶ, ἰσχυρὰς ἐχούσας, καὶ σεφάνες· τὰ πρὸς
τὸ χεῖρον πᾶσι τοῖς βαρβάροις ὅτι σύνθημα φιλίας, κατὰ πρὸς τὸ
κρυβεῖν τοῖς Ἕλλησιν.

Virgilius: (ζ) Centum oratores augusta ad mœnia Regis
Ire jubet, ramis velatos Palladis omnes,
Donaque ferre viro, pacemq; exposcere Teucris.
alibi: (η) Paciferaeque manu ramum pretendit olivæ.
alicubi: (θ) Velati ramis oleæ, veniamque rogantes.
& Ovidius: (ι) Frondibus Aëtiacis comtos redemita capillos
Pax ades, & toto mitis in orbe mane.

§. XVII.

(ω) Hist. Plant. L. 4. c. 7. 58. (α) ad Ocean: Epist. 83. c. 3.
(β) in Matth. Hom. 12. (γ) ap. Bochart. L. cit. p. 32. (δ) Met. L. 7.
fab. 2. v. 277. p. m. 275. (ε) Georg. L. 2. v. 425. p. m. 98. (ζ)
Æneid. L. 7. v. 153. p. m. 432. (η) ib. L. 8. v. 116. p. 471. (θ) ibid.
L. 11. v. 101. p. 585. (ι) Faest. L. 1. v. 711. p. m. 25.

Nunc sedes Columbæ persequamur. In Columbario, quod a Vaxrone (κ) περιστεριών, & περιστεροφείον vocatur, ut plurimum quidem degunt, habentque ibi אֲרוֹנוֹת fenestras, seu foramina. Volant, ait Propheta, (λ) ut Columba אֲרוֹנוֹתָהּ אל־ ad fenestras suas; sed & in fossis in petris, in montibus, inque rupium antris, præ metu sæpe latent & delitescunt. Estote, inquit Jeremias, (μ) veluti Columba, quæ תִּקְנֵן בְּעֵבְרֵי פִי־פֶחֶר nidificat in lateribus oris foveæ. Et Regum sapientissimus: (ν) Columba mea, quæ habitas בְּחֹגְרֵי הַסֵּלֶע בחגרי הסלע in scissuris petrae, in abscondito gradus. Quibus concinit Homerus: (ξ)

--- --- Φύγεν, ὥς τε πέλεια,

ἢ ῥάθ' ὑφ' ἱερῆς κώλην εἰσέπτατο πύργον.

Quamvis & extra metum in antris nidificent; ut innuit Poëta: (ο) Qualis spelunca subito commota Columba,

Cui domus, & dulces latebroso in pumice nidi.

Quin valles etiam & arbores inhabitant. Hinc Propheta: (π) & erunt, ait, super montes כִּי־וְנֵי הַצִּיּוֹן veluti Columbae vallium. Et Psalmista: (ρ) וְנֵת אֶלֶם רַחֲקִים Columba nemorum remotorum. Quo de consul. Bochart. (σ) Huc accedit

Horatius: (τ) Piscium & summa genus basit ulmo,

Nota qua sedes, fuerat Columbis:

& Virgilius: (υ) Sedibus optatis gemina super arbore fidunt.

Sed de his hactenus: nunc jam quæ ad Generationem spectant videamus.

F

§. XIX.

(κ) ap. Aldrov. L. 15. c. 1. p. 178. (λ) Esa. 60. v. 8. (μ) c. 48. v. 28.

(ν) Cant. 2. v. 14. (ξ) Iliad. Φ. v. 495. (ο) Virg. Aeneid. L. 5.

v. 213 [sq. p. m. 329. (π) Ezech. 7. v. 16. (ρ) Psalm. 56. v. 1. (σ)

Hieroz. Sacr. T. 2. L. 1. c. 3. p. 18. (τ) Carm. L. 1. Od. 2. v. 9. [sq. p.

m. 5. (υ) Aeneid. L. 6, v. 203. p. m. 378.

Quantum ad coitum, in eo Philosophus (Φ) peculiare Colum-
bis esse dicit: ut, nisi ante mutuo osculentur, mas non ascendat.
Sed junior sit, an senior, interest: senior etenim primum coitum o-
sculo exorditur: sequentem & sine osculo agit. At junior quoties
libet coire, toties osculatur. conf. Athenæum. (χ) Ælanus (ψ)
masculum non prius in feminam ascendere dicit, quam osculum ei
dederit: nec feminæ recipere marium commercium, si vacuum sit
osculo. Quo de consul. Aldrov. (ω) Quæ suavia non sine
voluptate dare videntur. Hinc Ovidius (α)

Oscula dat cupido blanda Columba mari. Et alibi: (β)

Basia me capiunt blandas imitata Columbas,

Tu mihi das aviæ qualia mane solent.

Quid? quod & blandum quoddam murmur, cum sese ba-
siant, edant: quo de venuste idem Ovidius: (γ)

Quæ modo pugnarunt, jungunt sua rostra Columba,

Quarum blanditias verbaq; mumur habent. Pontanus: (δ)

----- sic jungunt rostra Columba,

Murmuris & taciti ludit in ore sonus.

Et mox, addit Plinius, (ε) in satisfactione exosculatio, & circa
veneris preces crebris pedum orbibus adulatio. Quin gaudium a
coitu mirum in modum exprimunt: saltant, caudam dis-
tendunt perque terram non sine strepitu protrahunt, ro-
stro se pectunt & ornant; quasi multiplicandi benedictione
a DEO summo Satore donatæ gratularentur, & fecundi-
tatis donum summam in gloriam ducerent. Libido alias &
salacitas utrique, ni fallor, par est: nam femine, ait Phi-
loso-

(Φ) H. A. L. 6. c. 2. p. 634. (χ) Deipnos. L. 9. c. 12. p. 324. (ψ)

var. Hist. L. 1. c. 15. (ω) L. 15. c. 1. p. 182. (α) Amor. L. 2. Eleg. 6.

p. 56. p. m. 212. (β) ap. Aldr. L. cit. (γ) Art. Aman. L. 2. p. 700.

p. m. 367. (δ) Amor. L. 3. (ε) L. 10. c. 34. p. 471.

Philosophus (Φ) salient, ac supergressu mutuo agunt, si mas non sit: Et cum osculo, ut mares: Et quavis nihil altera emittat in alteram, tamen plura sic ova, quam ex maris coitu pariunt. Verum nullus his enascitur pullus, sed sunt omnia irrita.

§. XIX.

Quod partum attingit. *Arist. (ζ) ovum, ait, Gallinae consistit a coitu, Et perficitur decem diebus magna ex parte. Columba paucioribus: Alberto (η) septem. Plinius (θ) pariunt, inquit, Columba quinto a coitu die. alicubi (ι) tamen, sui forte oblitus, ova decem, a coitu diebus, imo vexatæ, tardius maturescere dicit: τεκῶσαι δ', agente Athenæo, (κ) τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ συλλαμβάσαι. Quin Aldrovandus, (η) eam prima quoq, atq, adeo ipsamet die, qua prius ovum edidit, marem repetere dicit: idque ut, forte ad partum alterius ovi alacrior, accedat. Verum si ab aliquo vexetur, addit Philosophus, (ζ) aut penna in nido evulsa, vel quavis alia simili re infestetur, ovum per tristitiam retinet, partumque differt. Pariunt, dislerit ex Arist. (λ) Plinius, (θ) fere bina ova: ita natura moderante, ut aliis crebrior sit partus, aliis numerosior. Palumbes Et Turtures plurimum terna Et. nunquam plus duobus educunt (nonnunquam etiam unum tantum,) tertium quod irritum est, urinum vocant. Pauca ergo parit, sed læpe, quia volax est: materia enim volatu consumitur, & in alas penasque convertitur. Conf. Arist. (μ) Columba, pergit ex eodem Plinius, marem semper Et feminam pariunt, priorem marem, postridie feminam. Similiter Athenæus (κ) πικτες θ, inquit, ὡς δύο, ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἄρρεν ποιεῖ, τὸ δὲ δεύτερον θῆλυ. Visæ tamen binas interdum feminas, & totidem aliquando ma-*

F 2

res

- (ζ) H. A. l. 6. c. 2. p. 634. (η) ap. Aldr. l. 15. c. 1. p. 182. (θ) l. 10. c. 58. p. 484. (ι) c. 53. p. 481. (κ) Deipnos. l. 9. c. 12. p. 394. (λ) H. A. l. 6. c. 4. p. 635. (μ) G. A. l. 3. c. 1. p. 677.

res, uno exclusisse partu. Bene *Plinius* crebriorem iisdem
foetum innuit: nam singulis seu tricenis, seu quadragenis
diebus, imo, æstate binis interdum mensibus ter concipi-
unt, pariunt, incubant & pullos enutriunt. Quæ fecun-
ditas toto anno continuatur. *Pariunt*, inquit *Philosophus*
(v) omnibus anni temporibus, pullosque educant, si locum
habeant aprium (tantum enim cœli, soli, aërisque beni-
gnus tepor & clementia ad fecunditatem conducunt)
Et cibum: sin minus, æstate tantummodo foetant. Et πέντεται, ait
Athenæus, (κ) πᾶσιν ὥραν τῆ ἔτας διὸ δὴ καὶ δεκάκις καὶ ἐν-
δεκάκις τῆ ἐνιαυτοῦ πέτασιν. ἐν Αἰγυπτῷ δὲ δωδεκάκις. Hinc
quædam decem, anno, plures undecim, aliquot duodecim,
aliæ tredecim, & nonnullæ quatuordecim subministrant
paria. Et sæpe inter pullos etiam ova inveniuntur, quos
M. Varro (η) simul ac creverunt, & robur habent, cum
matribus parere dicit. *Arist.* (λ) semestres nosse vene-
rem; *Plinius* (θ) quinquemestres foetificare: *abertius* (η)
vero, tempestive natos, ante hiemem ejus anni pullos ha-
bituros adferunt. Non ergo mirum est quinque millia Co-
lubarum quandoque in uno peristerotrophio, *Varronis*
temporibus inventa, cum vel decem paria paucis annis
in talem numerum excrescere queant.

§. XX.

Incubatus autem maris & feminae perficitur opera. Ἐπὶ ὥλῃ
γὰρ, ait *Athenæus*, (ξ) ἐκ διαδοχῆς πᾶν τὸ περὶ ἀπογεῖρας γένεσι.
femina scilicet a meridie per noctem ad jentaculum usq̃,
cætero mas. De tempore autem inter Scriptores non
constat. *Arist.* (ο) aperiunt, inquit, citra diem vicesimum o-
rum, quod prius ediderint. *Plinius*, (π) vigesimo quidem a-
lias

(v) *H. A. L. 5. c. 13. p. 621.* (ξ) *Deipn. L. 9. c. 12. p. 394.* (ο) *H. A. L. 6. c. 4. 636.* (π) *L. 10. c. 58. p. 484.*

lias; æstate tamen octavo decimo die excludere scribit. *Albertus*, (ρ) ovum Columbæ in utero compleri septem diebus, deinde foveri per quatuordecim & postea fisso ovo pullum exire putat. Experientia tamen ab *Aristotele* militat, qui Columbas alicubi: (σ) etiam cæcos & imperfectos pullos parere statuit. Cæterum incredibile est, quanto parentes amore pullos prosequuntur. Sicut enim ovis, ἐκ διαδοχῆς, ut dictum est, incubant; sic pullos natos pari ratione συνθερμαίνουσιν seu conjunctim fovēt. *Plinius*, (τ) ex *Aristotele*, (υ) sepe castigatio, ait; pigrius (nimirum propter partus laborem) intrante femina ad pullos: quam *Philosoph.* (ο) in opere sobolis mare acerbiorē esse testatur. Utrique autem pullos ψαμίζεν mutua cura est. Etenim *Athenæus*, (ξ) γενόμεναι τῶν νεοτῶν ὁ ἄρρην ἐμπτύει, ait; sed quid, non addit. *Ælianus* (φ) autem, *Aristotelem* (υ) citans, dicit: πρώτην τροφήν ἐνδεδόναι τοῖς βρέφεσι τῆς γυναικὸς ἀλμυρεῖα γῆν. ἥς ἐν γυναιμέλει, εἶσαι μὲν τοὶ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιμέας σφίεσθαι τὸ ἐντεῦθεν αὐτά. Verum *Athenæus*, (ξ) id, ὡς μὴ βασκανθῶσι fieri dicit. Possunt etiam ab ortu versicolores pulli haberi, si Columbarius vestes, varietate colorum decoratas, miscentibus jam oscula maritis conspiciendas exhibet. Quo de scite *Poëta*: (χ)

Atque Columbarum pullos hac arte figurant:
Stragula flammæolis oculis, rubrosque tapetos,
Et vestes ostro perfusas objicit auleps.
Sicque oculos pascens, animos eludit amantes,
Et pullos edit rubeo discrimine misto.

Atque

(ρ) ap. Aldr. L. cit. (σ) G. A. L. 4. c. 6. p. 799. (τ) c. 34. p. 471.
 (υ) H. A. L. 9. c. 7. p. 677. (φ) L. 3. c. 45. p. 181. (χ) *Op-
 pian*, ap. Aldrov. L. 15. c. 1. p. 184.

Atque *ita*, ut *Philosophi* (v) claudamus epiphonemates
magna ex parte Columbae mutuo degunt amore. Quarum
 præcipuas proprietates sapiens *Vetustas* his complecti
 voluit versiculis: (ψ)

*Felle Columba caret, rostro non ledit, & ungues
 possidet innocuos, puraque grana legit.*

*Gaudet aquis, quaritque greges celerique volatu
 Iuta petit, foetus educat alterius.*

*Masculus ipse fovet foetus atque incubat ovis,
 Conjugii servant fœdera casta simul.*

Forent quidem plurima hic alia dicenda, utpote: de Co-
 lumbarum Cibo & Potu: de Columbariis: de Sympathiis
 & Antipathiis: de corporis Affectibus: de Historiis: Co-
 gnominatis: Denominatis: Prælagiis: Auguriis: Hierogly-
 phicis: Mysticis: Moralibus: Allegoriis: Emblematis: Æni-
 gmatibus: Proverbiis: Apologis: Fabulis: Iconibus numi-
 smatum: de Usibus in Sacris, tum Ethnicorum, tum Hebræo-
 rum; in Medicina; in Cibo, in externis & sexcentis
 ejusmodi aliis. Sed temporis & instituti habita rati-
 one, de nobili hac materia hæc συντόμῳ
 dicta sunt.

SOLI DEO GLORIA!

(ψ) *ap. Franz. H. A. Part. 2. c. 15. p. 375.*

MONSIEUR.

Comme il n'y a point de gloire véritablement solide, que celle qui est fondée sur la vertu, on peut dire avec raison, Monsieur que vous avez jetté le véritable fondement pour en atteindre un jour le plus haut degré: puis que c'est par votre seul travail & par votre infatigable assiduité, que vous vous êtes frayé un si glorieux chemin, malgré même la malignité de la fortune, qui a toujours taché de vous en traverser l'entreprise. Car si l'on examine votre enfance, de quelles difficultés n'a-t-elle pas rencontré, & si l'on veut enfin considérer tout le cours de votre vie, on trouvera que ce n'a été pour ainsi dire qu'une bataille sans relâche contre les efforts de la mauvaise fortune; mais plus le combat a été rude, plus glorieuse en est la victoire. Et comme votre joye ne sauroit être accomplie sans être communiquée, souffrez *Monsieur* que je vous témoigne la part que j'y prens, des souhaits et des vœux, que j'en fais au ciel pour l'heureux progrès d'un si beau commencement: je vous félicite donc, et vous souhaite du fond de mon cœur le comble de toutes sortes de bonheurs, non seulement en cette rencontre mais en tout ce, que vous entreprendrez, afin que vos peines et vos sueurs puissent être avantageuses à votre personne, à la patrie, & d'un vray contentement à tous ceux qui vous estiment autant que moy, qui suis

MONSIEUR

*Votre très-humble & très-affectionné
Serveur & ami*

SVEN. MELANDER.

Clarissime DN. CANDIDATE,
Amice probatissime.

Impiger ut miles comitatur castra, Dolores
Exantlat multos Tantaleamque sitim
Contendit semper, fateor tentamine summo,
Ducibus ut celebri sit in honore suis
Nec prius ac capto defecit, laude trophæum
Quam revehit victor, cum venit ille domum.
Haud aliter præstans studiorum in pectore virtus
Acquiri valet; at concelebranda manet.
Verum hoc contingit paucis, quia rite laborem
Non subeunt, qui fert præmia vera bonis,
Eloquat an sileam; certe sic itur ad astra
Non aliter poterit splendor honoris emi.
HELIN dum volucres quid sint deprendis acute
Quas ardor nunquam felleus inquinat, &
Virtutis meritum bene te manet rite per ævum
Dum physicas cupida mente revolvīs opes.
Pauclatim vitia atque errores excutis omnes
Tandem operis grandis præmia digna feres.
Qui durabit honos, studio longo ille paratur
Gloria crede mihi parva labore manet.
Hinc igiturque avibus faustis sic pergere perge
Mi fautor studiis gratulor ipse tuis
Sic tua perumpens angusta per omnia viritus
Nunc tandem vires caput habere suas
Hoc in Musarum cum multa laude lyceo
Quis te versatum? quisve fuisse tacet?
Quis cum magna molitum laude labores
Nescit? aut quis non æmulus esse cupit?
Tempus adest, studis quo te invigilasse juvabit
Nam tibi, nunc Musæ præmia digna dabunt
Syconicas quando tandem rediturus adoras
Te servet magnus dirigat atque DEUS,
Huc qui te salvum duxit, salvumque reducat
Hoc mea nunc facili carmine Musa petit.

JOH. AGRELL.